

Programma 7 | Volksgezondheid en

Programma 7 | Volksgezondheid en milieu

Omschrijving (toelichting)

Duurzaamheid

Duurzaamheid en minder gebruik van energie en grondstoffen zijn nodig om onze samenleving leefbaar te houden. Als gemeente geven we het goede voorbeeld. Bijvoorbeeld door het verduurzamen van gebouwen en het vergroten van de biodiversiteit. We houden daarbij rekening met wat gezichtsbepalend is of wat cultuurhistorisch waarde heeft.

Samenhang

De aandacht voor duurzaamheid heeft veel samenhang met een goede aandacht voor de natuur, de landbouw, de waterkwaliteit enzovoort. Bij het nemen van maatregelen houden we met die samenhang zo veel mogelijk rekening.

Gezondheid

Lichamelijke en geestelijke gezondheid bepalen sterk of iemand gelukkig is. Dat geldt ook voor de samenleving als geheel. Daarbij hebben inwoners zelf de regie op hun leven. Als gemeente stimuleren wij inwoners om mee te doen in de samenleving. Wij moedigen de inwoners aan tot gezond gedrag. Waar dat kan ondersteunen wij dat.

Kaderstellende documenten

Omschrijving (toelichting)

Beleidsnota Licht in de Duisternis (2009)

Watertakenprogramma 2020 – 2025

Beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving - Fysieke Ruimtelijke Leefomgeving 2020 - 2024 OWO-gemeenten

Preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet 2019-2022

Preventieagenda Opsterland 2021-2030

Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland 2018

Omgevingsvisie 2015-2030

Transitievisie Warmte gemeente Opsterland

Zonneplan Opsterland

Reguliere werkzaamheden

Omschrijving (toelichting)

- Stimuleren gezondheidsprojecten, bijvoorbeeld via de buurtsportcoaches
- Accounthouderschap dorpen voor energietransitie
- Accounthouderschap groene ondernemers (bijvoorbeeld ontwikkelaars zonneparken)
- Onderhouden openbare verlichting
- Onderhouden riolering en watergangen
- Opvang regenwater op zandgronden door aanleg van wadi's

Thema Milieu

Inleiding

Omschrijving (toelichting)

In het Nationaal Deltaprogramma 2022 staan plannen van de overheid. Het doel is om alle steden, dorpen en buitengebieden zo in te richten, dat we voorbereid zijn op de gevolgen van toenemende hitte, droogte en extreme neerslag. In 2015 hebben alle overheden samen al afgesproken dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Zo mogen bij nieuwe ruimtelijke

ontwikkelingen de risico's door extreem weer en overstromingen niet verder toenemen. We gaan de bestaande ruimte zo beheren en onderhouden dat de kans op schade en slachtoffers afneemt.

Met andere overheden in Fryslân hebben we de 'klimaatstresstest' uitgevoerd. Dat is een eerste positieve stap naar een klimaat adaptieve (we passen ons aan het veranderende klimaat aan) en waterrobuuste (we kunnen het regenwater aan) omgeving. We hebben deze kwetsbaarheden nader onderzocht.

Nu maken we keuzes voor mogelijke oplossingsrichtingen, zoals de aanleg van wadi's in de bebouwde omgeving en aanpassingen in het rioleringssysteem door scheiding van hemelwater en afvalwater.

Doelstellingen

De omgeving en het rioolstelsel in Opsterland zijn klimaatadaptief en waterrobuust

Maatregelen

We hebben in 2025 100% van de huidige en te verwachten knelpunten van wateroverlast in beeld

Omschrijving (toelichting)

In 2025 hebben we alle huidige en te verwachten knelpunten van wateroverlast in beeld. De gemeenteraad heeft de kaders bepaald om deze knelpunten op te lossen.

Kwaliteit (toelichting)

Middels het SSW (systeemoverzicht stedelijk water) is er in 2023 een analyse uitgevoerd op de knelpunten die het rioolstelsel kan leveren bij hevige regenval. In deze analyse zijn ook de resultaten van de klimaatstresstest verwerkt die in 2021 is uitgevoerd. In het in 2024 door de raad vastgestelde watertakenprogramma zijn de knelpunten samengevoegd en de kaders bepaald om deze knelpunten op te lossen. Hieraan wordt inmiddels actief invulling aangegeven.

Doelstellingen

Vrijwilligers ruimen het zwerfafval op

Maatregelen

We maken het in 2024 mogelijk dat elk dorp een himmelploeg heeft

Omschrijving (toelichting)

We maken het mogelijk dat er in alle dorpen actieve himmelploegen zijn. Daarvoor benaderen we de dorpen zonder himmelploeg actief. Dat doen we via de verenigingen van plaatselijk belang. Het landelijke zwerfafvalbudget liep van 2013 - 2022. Er komt een nieuwe regeling. We kunnen dan het budget voor 2024 met terugwerkende kracht aanvragen.

Kwaliteit (toelichting)

De himmelploegen en andere, geregistreerde vrijwilligers, die zwerfafval opruimen, zijn ook in 2024 gefaciliteerd en hebben een attentie ontvangen voor hun inzet. De himmelwike voor de basisscholen is in april gehouden. De gemeente houdt zelf bekende dumpplekken/hotspots bij, zoals carpoolplaatsen en rond ondergrondse containers.

Doelstellingen

Er is een gezonde balans tussen natuurlijke duisternis en een veilige leefomgeving

Maatregelen

In 2024 is 90% van de huidige installaties voorzien van LED-verlichting

Omschrijving (toelichting)

In 2024 is inmiddels 90% van het huidige areaal voorzien van de energiezuinige en duurzame LED-techniek. Dit doen we door het plaatsen van nieuwe armaturen wanneer de oude (bijna) zijn afgeschreven. Of we gebruiken retrofit, waarbij het binnenwerk wordt omgezet.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn inmiddels 55 armaturen omgebouwd naar LED. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen om de laatste 500 armaturen om te bouwen. We liggen daarmee ruim op koers om de ambitie te halen.

Thema Gezondheid en Leefstijl

Doelstellingen

Onze inwoners sporten en bewegen om gezond te blijven

Maatregelen

In 2024 haalt minstens 50% van de scholen het Gezonde school-vignet

Omschrijving (toelichting)

Wij borgen de aanpak Sûn Opsterlân als aanjager van de gezonde leefstijl. Wij stimuleren alle basisscholen aan de slag te gaan om het Gezonde School-vignet te halen. Om dat daarna in hun beleid vast te leggen. In 2024 doet minstens 50% van de scholen mee.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben 8 van de 16 scholen meegedaan om het Gezonde School-vignet te halen. Hierdoor hebben we bereikt dat de helft van de scholen in Opsterland werken aan een gezonde omgeving voor kinderen.

In 2024 is in elk deelnemend dorp een nieuw sport- en beweeginitiatief opgestart

Omschrijving (toelichting)

Het Lokaal sport- en beweegakkoord Opsterland 2.0 is dé aanjager voor sport- en beweeginitiatieven. We gaan met de hulp van de buurtsportcoaches in gesprek met verenigingen. Zo start in elk deelnemend dorp een nieuw sport- en beweeginitiatief.

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit het Lokaal Sportakkoord hebben we bereikt dat in 2024 in 7 dorpen nieuwe sport- en beweeginitiatieven opgestart met de plaatselijke verenigingen. Bijvoorbeeld, de dorpsloop in Nij Beets; de zwemlessen voor de basisschoolleerlingen (groep 5 /m 8) in Tijnje in het openluchtbad; en het introductietoernooi van de basketbalvereniging in Ureterp.

We gaan in 2024 een groep niet-sporters in Gorredijk wekelijks laten sporten en bewegen

Omschrijving (toelichting)

In 2024 starten we in Gorredijk, samen met de buurtsportcoaches, een initiatief. Daardoor gaan niet-sporters wekelijks sporten en bewegen. Dit initiatief gebeurt samen met sc Heerenveen. Deze club gaat hiervoor actief werven onder seizoenkaarthouders die graag wekelijks in beweging willen komen.

Kwaliteit (toelichting)

Het initiatief is in 2024 niet van de grond gekomen vanwege te weinig deelname. De late start van de campagne is daarvan de oorzaak.

We stimuleren verenigingen en commerciële sportaanbieders om in 2024 drie activiteiten voor jongeren op te zetten

Omschrijving (toelichting)

De buurtsportcoaches stimuleren verenigingen en commerciële sportaanbieders om drie activiteiten op te zetten. Dat kan samen met de buurtsportcoaches en Code Hans. Hiermee komen jongeren op een positieve manier in aanraking komen met sport.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn drie geslaagde activiteiten voor jongeren opgezet door de buurtsportcoaches i.s.m. Code Hans.

Thema Duurzaamheid

Doelstellingen

De gemeente geeft het goede voorbeeld op het gebied van duurzaamheid

Maatregelen

In 2024 staan we op niveau 3 op de CO2-prestatieladder

Omschrijving (toelichting)

De CO2-prestatieladder is een instrument om inzicht te krijgen in de CO2-reductie binnen onze organisatie. Wij laten ons in 2024 certificeren op de CO2-prestatieladder niveau 3. Dat is een goed instapniveau.

Kwaliteit (toelichting)

Op 20 juni 2024 hebben wij het CO2-bewust certificaat niveau 3 ontvangen. Dit certificaat is drie jaar geldig. Om het certificaat te behouden houden we ons energieverbruik en onze CO2-uitstoot halfjaarlijks bij. Om de reductiedoelstellingen te halen worden maatregelen uitgevoerd.

In 2026 is de helft van ons gemotoriseerde gereedschap elektrisch

Omschrijving (toelichting)

We vergroenen ons gemeentelijk wagenpark en gereedschap. In 2026 is de helft van ons gemotoriseerde gereedschap elektrisch (ten opzichte van 10% in 2022).

Kwaliteit (toelichting)

Op dit moment is ongeveer 15% van het mobiele gemotoriseerde gereedschap elektrisch. In 2024 zijn er speciale brandkluizen aangeschaft om de accu's voor dit gereedschap veilig te stallen. De kwaliteit

van mobiel elektrisch gereedschap wordt steeds beter maar is op veel fronten nog niet goed genoeg om alles te vervangen. Met name voor het gereedschap dat voor langere tijd wordt gebruikt of veel vermogen moet leveren - zoals bosmaaiers of kettingzagen - is elektrisch nog geen realistisch alternatief. We schatten in dat de doelstelling waarschijnlijk later dan 2026 wordt gehaald.

Wij nemen concrete maatregelen om onze gemeentelijke gebouwen te verduurzamen

Omschrijving (toelichting)

Onze bedrijfsgebouwen voldoen met de aanpassingen van de laatste jaren ruimschoots aan de wettelijke duurzaamheidseisen. We hoeven nu dus geen grote investeringen te doen. Bij het (groot) onderhoud benutten wij kansen om verder te verduurzamen.

1. We plaatsen in 2024 zonnepanelen op of bij onze loods in Ureterp, eventueel in combinatie met opslag op en bij enkele van onze gebouwen. Het is overigens nog onzeker of het netwerk teruglevering mogelijk maakt en of het dus economisch een reële mogelijkheid is.
2. We voeren in 2024 duurzaamheidsmaatregelen uit bij MFC Dundelle in Bakkeveen.

Kwaliteit (toelichting)

Voor de Wier is nu een projectleider aan de slag en dit jaar volgt een raadsvoorstel voor de uitvoering. In 2024 is museum Opsterland met gemeentelijk en regiodeal geld grondig verduurzaamd. In 2024 zijn verschillende subsidies voor verduurzaming gegeven aan maatschappelijk vastgoed.

Doelstellingen

Wij halen in 2035 een energiebesparing van een equivalent van 150.000 MWh

Maatregelen

In 2024 voeren we met drie dorpen/energiecoöperaties plannen uit om aardgas te besparen

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de transitievisie warmte en ons uitvoeringsprogramma werken we nu al met dorpen een campagne uit om energie te besparen. We gaan in 2024 verder met campagnes in minimaal drie nieuwe dorpen.

Kwaliteit (toelichting)

In Nij Beets is met energiecoöperatie Krigel en Entrance (Hanze Hogeschool) voortgebouwd op het eerdere onderzoek. De eerste stappen zijn gezet naar een toekomstvisie voor een energieneutraal en aardgasvrij dorp. Krigel is een huurdersactie gestart waarbij energiebesparende adviezen worden gegeven en maatregelen worden uitgevoerd. Met de woningcorporatie wordt gekeken naar verduurzamingsmogelijkheden.

In Tijnje ondersteunen we een project van de dorpscoöperatie. Het gaat om een huis-aan-huis aanbelaat waarbij mensen advies (en ondersteuning) krijgen van een energiecoach over energiebesparing en het verduurzamen van de woning. Kleine energiebesparende maatregelen worden direct aangebracht door het fixteam. Huiseigenaren die in aanmerking komen voor een subsidie Lokale Aanpak isolatie worden in contact gebracht met een van onze energieverkeners.

Op basis van de ervaringen in Tijnje is een soortgelijk project eind december opgestart in Jonkerslân.

In Bakkeveen is een bijeenkomst geweest van buurtaanpak De Singels. Inwoners van deze wijk hebben elkaar geïnformeerd en geïnspireerd over hun (ervaringen met) verduurzamingsmaatregelen en aardgasvrij verwarmen.

In Wijnjewoude ondersteunen wij de uitvoering van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken.

We geven in 2024 in onze nieuwe (prestatie)afspraken met woningcorporaties over de verduurzaming van woningen specifiek aandacht aan eigenaren van voormalige huurwoningen

Omschrijving (toelichting)

Met de corporaties en de huurdersorganisatie maken we jaarlijks afspraken over de verduurzaming van de sociale huurvoorraad. Wij stimuleren de corporaties daarbij om planmatig onderhoud en kwaliteitsverbetering niet alleen te doen. In 2024 is ons doel dat ze eigenaren van voormalige huurwoningen van hetzelfde type (in dezelfde rij/straat) hierbij betrekken. We zullen de eigenaren dan actief informeren over subsidiemogelijkheden.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt met de woningcorporaties Elkien, WoonFriesland en Woonzorg Nederland. Op het gebied van duurzaamheid gaan we meer met elkaar in gesprek, hiervoor is een onderwerpenlijst aangedragen. Een van de onderwerpen is de verduurzamingsprojecten die staan gepland bij de corporaties en hoe gemeente en corporaties kunnen samenwerken om particulieren te enthousiasmeren om ook te verduurzamen.

We geven uitvoering aan de specifieke uitkering lokale aanpak isolatie

Omschrijving (toelichting)

We hebben van het Rijk (Nationaal Isolatie Programma) geld gekregen voor de aanpak van slecht geïsoleerde koopwoningen (labels D, E, F, G) onder de gemiddelde WOZ-waarde. Daarvoor hebben we binnen OWO-verband een plan van aanpak uitgewerkt. Dat hebben we ook provinciaal afgestemd.

In 2024 werken we het plan van aanpak isolatie Opsterland verder uit en dan voeren we het ook uit. In onze communicatie en ondersteuning richten we ons daarbij vooral op woningeigenaren die ook in aanmerking komen voor de subsidieregeling 'Aanpak energiearmoede door energiebesparing'. Bij de uitvoering betrekken wij de energiecoaches.

Kwaliteit (toelichting)

Sinds juni 2024 staat het subsidieplatform voor de Lokale Aanpak Isolatie (LAI) open voor aanvragen. De uitvoering van de regeling is binnen het OWO-Energiebureau belegd. Hiervoor zijn in 2024 drie Energieverkenner voor aangetrokken, die vanuit Opsterland worden aangestuurd. De Energieverkenner ondersteunen de doelgroep binnen de LAI van A tot Z bij de verduurzaming van hun woning.

In Opsterland zijn wij in juli gestart met het communiceren over de regeling middels brochures. De vrijwillige energiecoaches zijn door de Energieverkenner op verschillende manieren op de hoogte gesteld van de regeling. Bij het verzenden en bezorgen van de brochures zijn de energiecoaches bijvoorbeeld actief betrokken.

Er zijn in 2024 ongeveer 400 aanvragen binnengekomen, waarbij er in 55 woningen daadwerkelijk maatregelen zijn uitgevoerd. Voor de eerste tranche hebben wij middelen voor 717 woningen ontvangen. Deze middelen dienen voor 1 januari 2027 te zijn besteed.

Wij bouwen in 2024 het energieloket verder uit

Omschrijving (toelichting)

Informatie en advies over energiebesparing is laagdrempelig toegankelijk. Daarvoor is er het energieloket. Dit bestaat uit een netwerk van lokale energiecoaches, energie-adviseurs, het digitale (telefonische) duurzaamheidsloket en ondersteunende professionals. We gaan dit netwerk in 2024 verder uitbouwen en verstevigen.

1. Er zijn nu in totaal circa 40 energiecoaches in bijna alle dorpen van onze gemeente. Dit aantal houden we in stand door opleiding, bijscholing en ondersteuning.

2. We updaten de lijst van beschikbare energieadviseurs in de regio.
3. We subsidiëren het opstellen van woningverbeterplannen door deze adviseurs.
4. We onderzoeken de mogelijkheid van een 'OWO-energiebureau'. Daar kunnen vooral minder zelfredzame inwoners terecht. Ze krijgen ondersteuning bij energiebesparing en bij het verduurzamen van hun woning. Vanuit dat energiebureau coördineren we de inzet van energiecoaches en – adviseurs.
5. Daarnaast blijven we gebruik maken van het digitale/telefonische loket.

Kwaliteit (toelichting)

Er waren in 2024 43 energiecoaches actief in alle dorpen van Opsterland. We hebben voor hen diverse bijeenkomsten en trainingen georganiseerd. Tijdens één hiervan hebben zij kennis gemaakt met de Energieverkenners. Ze werkten in 2024 actief met hen samen. In 2024 vond de eerste OWO-Energiecoachbijeenkomst plaats en zijn we gestart met het verenigen van de coördinatie van de vrijwillige energiecoaches onder het OWO-Energiebureau. De coördinator faciliteert en begeleidt de energiecoaches.

In 2024 zijn we gestart met de Lokale Aanpak Isolatie. Er zijn drie Energieverkenners aangenomen om inwoners binnen deze doelgroep te ondersteunen in hun verduurzamingsproces. Zij vormden in 2024 het OWO-Energiebureau. De Energieverkenners adviseren over isolatiemaatregelen. Daarnaast hebben zij de mogelijkheid om een partij in te schakelen om energiemaatwerkadvies en/of financieel advies te verzorgen. Hiervoor is in 2024 opdracht verstrekt. In 2024 hebben de Energieverkenners bijna 250 huishoudens geholpen.

Het digitale/telefonische energieloket was in 2024, net als voorgaande jaren, belegd bij Duurzaam Bouwloket. Zij verzorgen ook het subsidieplatform voor de Lokale Aanpak Isolatie.

Doelstellingen

Wij realiseren in 2035 een equivalent van 450.000 MWh duurzaam opgewekte energie

Maatregelen

We brengen in 2024 de meest geschikte locaties voor de opwek van duurzame energie in kaart

Omschrijving (toelichting)

Onze gemeente heeft veel opgaven die invloed hebben op het gebruik en de beleving van ons landelijk gebied. Naast de energietransitie gaat het om infrastructuur, uitbreiding van bedrijfsterreinen, woningbouw en het Frysk Programma Landelijk Gebied. Deze opgaven gaan wij in samenhang bekijken. Wij zijn in 2023 met een ruimtelijke puzzel begonnen. In 2024 leidt dat tot een kansenkaart. Daarbij betrekken wij de samenleving. De gemeenteraad heeft daarin het laatste woord.

De resultaten verwerken wij in het Zonneplan en het Omgevingsplan en brengen wij in in de Regionale Energie Strategie (de RES).

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 heeft een eerste inventarisatie plaatsgevonden van de verschillende opgaven. Hiermee is een eerste aanzet van de ruimtelijke puzzel gemaakt. Deze aanzet heeft nog niet geleid tot een kansenkaart, maar is de onderlegger voor het vervolg. Voor het vervolg is een extern adviseur aangetrokken die het leggen van de ruimtelijke puzzel integraal gaat aanpakken. Omdat dit integraal wordt opgepakt wordt dit niet vanuit de energietransitie gecoördineerd.

Om verdere invulling te geven aan de ruimtelijke puzzel op het gebied van opwek van duurzame energie, hebben wij in 2024 opdracht gegeven aan een adviesbureau om de potentie van zonne- en windenergie binnen de gemeente in kaart te brengen. Andere vormen van opwek- en opslag wordt in een later stadium meegenomen in het onderzoek.

We doen onderzoek naar (kleinschalige) collectieve warmte-oplossingen

Omschrijving (toelichting)

Voor het overgrote deel van onze gemeente zijn (individuele) volledig elektrische -of hybride warmteoplossingen het enige warmte-alternatief voor aardgas. Op een aantal locaties zijn misschien kleinschalige collectieve warmte-oplossingen (in combinatie met aquathermie, warmteopslag) mogelijk. De haalbaarheid daarvan gaan we in 2024 onderzoeken.

Omdat de problematiek in de rest van Friesland vergelijkbaar is, doen we dit in provinciaal verband, in aansluiting op de Regionale Energie Strategie (de RES).

Kwaliteit (toelichting)

Eind 2024 hebben we in OWO-verband een adviesbureau opdracht gegeven om voor 7 kernen (in Opsterland Gorredijk en Beetsterzwaag) een quickscan uit te voeren voor collectieve warmtenetten.

We stellen in 2024 een businessplan voor het oprichten van een gemeentelijke energiecoöperatie op

Omschrijving (toelichting)

In 2023 hebben we het onderzoek naar een gemeentelijk energiebedrijf afgerond. Aanvullend op de conclusies en aanbevelingen blijven er nog belangrijke vragen. We hebben meer inzicht nodig. Wat levert een gemeentelijk energiebedrijf ons op? Hoe rendabel is zo'n bedrijf? Welke juridische entiteit wordt hieraan gekoppeld. Om die vragen te beantwoorden, laten we een businessplan opstellen. Dat plan geeft inzicht in de (langjarige) opbrengsten. Ook laat het de risico's zien om met een gemeentelijk energiebedrijf te participeren in één of meer commerciële initiatieven in de opwek- en opslag van duurzame energie.

Het businessplan is in 2024 klaar. Op basis van dat plan volgt medio 2025 een nieuw voorstel aan de gemeenteraad.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn een aantal brede werk- en kennissessies georganiseerd, waarbij wij meer inzicht hebben gekregen in het oprichten van een gemeentelijk energiebedrijf en de openstaande vragen. Met deze kennis zijn wij begonnen met het voorbereiden van een concreet raadsvoorstel. De eerste resultaten zijn tijdens een informatieve bijeenkomst op 18 november met de raad gedeeld.

Wij geven in 2024 invulling aan de transitievisie warmte voor onze gemeente

Omschrijving (toelichting)

Eind 2021 heeft de gemeenteraad de transitievisie warmte opgesteld. In 2024 geven wij invulling aan deze visie met een aantal taken en activiteiten.

1. We gaan verder met het opstellen van dorp-/wijkuitvoeringsplannen. De ervaringen die we nu in drie dorpen opdoen gebruiken we in andere dorpen.
2. We doen aan de Friese Energietafel (FET) mee aan haalbaarheidsonderzoeken naar (semi-)collectieve warmte-alternatieven.
3. We communiceren het hele jaar door. De communicatie is gericht op bewustwording en het belang van aardgasvrij-ready maken.

De transitievisie geeft op dorps-/wijniveau een eerste richting aan het alternatief voor het verwarmen met aardgas (met ruimte voor individuele initiatieven). We houden in de dorp-/wijkuitvoeringsplannen rekening met zo laag mogelijke maatschappelijke kosten en met de technische mogelijkheden.

Kwaliteit (toelichting)

De visie biedt de kapstok voor de uitvoering van veel van onze duurzaamheidsactiviteiten. De resultaten daarvan zijn eerder in dit hoofdstuk beschreven. Dat betreft alle activiteiten gericht op energiebesparing, verduurzaming van gebouwen, aanpak van energiearmoede en de campagnes in en met de dorpen.

Wij participeren actief in de FET. Daarin volgen wij de ontwikkelingen en ervaringen met (semi-)collectieve warmte-alternatieven.

Wij hebben het hele jaar door gecommuniceerd over onder andere energie- en aardgasbesparing en alternatief verwarmen. Dit doen we in de Sà, onze social media, op onze website, op onze pagina's van het duurzaam bouwloket, door bijeenkomsten, webinars en thuisbezoeken.

Beleidsindicatoren

		Opsterland				Nederland			
		2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kg per inwoner	153	150	148	*	169	148	150	*
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	27%	44%	*	*	33%	41%	*	*
Bij een verdieping van de cijfers blijkt dat met name gemeenten met veel windmolens en / of biomassacentrales hoog scoren.									

Dit verklaart de relatief lage realisatie van Opsterland

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron:

www.waarstaatjegemeente.nl

I - Bron geraadpleegd op 14 maart 2025

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 7 reserves meegenomen.

Exploitatie					
x € 1.000	Realisatie 2023	Begr. 2024 (primair)	Begr. 2024 (incl wijz.)	Realisatie 2024	Mut. begr. /real. 2024
Lasten	9.716	8.612	10.586	10.084	-501
Baten	8.243	7.809	8.960	8.521	-440
Saldo voor bestemming	-1.473	-803	-1.625	-1.564	61
Mutaties reserves					
Lasten	1.270	-	-	-	-
Baten	713	61	545	325	-221
Saldo na bestemming	-2.030	-742	-1.080	-1.239	-159

Specificatie per taakveld

x € 1.000		Begr. 2024 (incl wijz.)	Realisatie 2024	Mut. begr. /real. 2024
Lasten				
7.1 Volksgezondheid		2.034	2.052	18
7.2 Riolering		2.447	2.518	70
7.3 Afval		2.828	3.095	267
7.4 Milieubeheer		3.031	2.200	-830
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		246	219	-27
Totaal Lasten		10.586	10.084	-501
Baten				
7.1 Volksgezondheid		353	348	-5
7.2 Riolering		3.342	3.419	77
7.3 Afval		3.469	3.661	191
7.4 Milieubeheer		1.646	920	-726
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		150	173	23
Totaal Baten		8.960	8.521	-440
Saldo voor bestemming		-1.625	-1.564	61
Stortingen reserves		-	-	0
Onttrekkingen reserves		545	325	-221
Totaal mutaties reserves		545	325	-221
Saldo na bestemming		-1.080	-1.239	-159

Toelichting op de financiën

Omschrijving (toelichting)

Het saldo na bestemming van dit programma is € 159.000 nadelig.

Lasten

Taakveld 7.2 Riolering: € 70.000 nadeel.

- De hogere onderhoudskosten geven een nadelig resultaat op dit taakveld.

Taakveld 7.3 Afval: € 267.000 nadeel.

- De verwerkingskosten van het afval van de milieustraat zijn hoger dan begroot. Dit geeft een nadeel van € 125.000.

- Als gevolg van hoofdzakelijk indexatie zijn de inzamelingskosten van gft, restafval glas en papier zijn € 71.000 hoger dan begroot.
- Het overige nadeel van € 71.000 bestaat uit diverse kosten waaronder afschrijvingslasten als gevolg van een aanpassing van de milieustraat.

Taakveld 7.4 Milieubeheer: € 830.000 voordeel.

- De specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie geeft een voordeel van € 578.000. Provinciaal zijn zeer veel subsidieaanvragen ingediend waardoor de doorlooptijd van het uitvoeren van isolatiemaatregelen langer is geworden. Hierdoor kan de subsidie pas in 2025 uitgekeerd worden. Bij de baten geeft dit een tegengesteld effect.
- De specifieke uitkering Aanpak energiearmoede geeft een voordeel van € 68.000 doordat minder maatwerkadviezen zijn gegeven en minder subsidie aanvragen zijn ingediend. Bij de baten geeft dit een tegengesteld effect.
- De specifieke uitkering CDOKE geeft een voordeel van € 81.000 doordat werkzaamheden zijn verschoven naar 2025. Bij de baten geeft dit een tegengesteld effect.
- De uitvoering van het Biodiversiteitsplan valt grotendeels in 2025, dit geeft een voordeel van € 60.000 in 2024. Hiervoor wordt een resultaatbestemming aangevraagd.

Baten

Taakveld 7.2 Riolering: € 77.000 voordeel.

- Dit betreft met name een onttrekking uit de voorziening riolering middelen derden ter dekking van de hogere lasten.

Taakveld 7.3 Afval: € 191.000 voordeel.

- De nabetaling van de gemeente Heerenveen voor het medegebruik van de milieustraat in 2022 geeft een voordeel van € 88.000.
- Voor de recycling en vermarkting van pmd is van het Verpact (hiervoor Afvalfonds) een vergoeding voor bronscheiding van grondstoffen ontvangen van € 97.000. Deze vergoeding was niet begroot.
- Doordat de container voor restafval vaker is aangeboden dan begroot, zijn de baten van het variabele deel van de afvalstoffenheffing € 49.000 hoger.
- De opbrengst van oud papier is € 68.000 lager dan begroot door een lagere hoeveelheid en een prijs per ton.

Taakveld 7.4 Milieubeheer: € 726.000 nadeel.

- De baten voor de specifieke uitkeringen Lokale Aanpak Isolatie € 578.000, Aanpak energiearmoede € 68.000 en CDOKE € 81.000 zijn lager. Bij de lasten geeft dit een tegengesteld effect.

De mutatie in de reserves:

In 2024 is minder beroep gedaan op subsidies in het kader van het duurzaamheidsprogramma maatschappelijk vastgoed. Dit geeft een lagere onttrekking van € 221.000 uit de Duurzaamheidsreserve.